

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hét-
köznap 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
pedig egy lejjel drágább

UTSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol
Deák F.-u) 35. Telefon 395
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:

DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR

XXVII. évf. 184. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. ZÁGONI ISTVÁN

Ki fog diktálni a világ fölött

Írta: Paál Árpád

Érthető, hogy népkisebbségi életünknek is, a körülötte levő országos közéletnek is, aztán ezt az országos közéletet körülvevő szomszédos környezetnek is súlyos belső válságai vannak. Elsősorban társadalmi válságok, amiknek csak felületi tükröképe a politika sok hisztérikussága. Tájékozatlanságok és vakságok tehetetlen állapotait érezzük a magunk népkisebbségi életünkben s magunkat is sokban okoljuk és hibáztatjuk emiatt. De azért mégis úgy áll a helyzet, hogy több a baj és a válság körülöttünk s ez a környezeti defektus hat vissza reánk. Magunkat legfőleg akkor vádolhatnók nagy joggal az élehetlenség miatt, ha erény volna a zavarosban halászás, hogy mi ennyi zavaros állapot idején se értünk a halászhathoz.

Azonban igen kérdéses, hogy amit felhány most a zavaros, annak a leszűrése állandó értékeket hozhatna egy nép elhelyezkedése és életének új megalapozása érdekében. Ami értékek most a zavaros felhányódásban felszínre kerülnek, azok lehetséges, hogy életméliségekből szakadtak föl s így becses életrészeket jelentenek, azonban mégis csak felszaggatott csonkok. A történelem viharos folyása tovasodorja s nem tudnak többé kiszakított helyükre visszahegedni, hogy újból résztvegyenek az életszervezet vérkeringésében. Új élet kell, hogy a régi felszaggatott mélységben meginduljon s onnan támadhat és nem a zavaros felszínnek halászásából a népek új nyugalma.

Ha ezt megértjük, akkor rá kell jönnünk, hogy egy-egy népkisebbségi élet válságának a megoldása az ország válságának a megoldásától függ, az országos válság viszont a környező szomszédosságok és az egész nemzetközi élet válságának a lepihentetése után juthat egészséges kitisztuláshoz. És ebből a szempontból nézve igen közélről kell hogy érdekeljen minket, ami az európai nagy államok mostani egyezkedésében mind határozottabb körvonalakkal élénk társul. Egész világosan látható, hogy a háboru bosszúja és felindulása hevében megírt békeszerződések körvonala gőzölni kezd, ködössé válik s a népek igazi békeformája akar ebből a ködből kibontakozni.

Európának elveszték az aranyai, szétszórta a világháboru örült mámorában és dorbézolásában. Lettek győzők és legyőzöttek, de minden helyen a társadalom általános leszegényedése vált igazi urrá. A szegénységet nagyharácsolók próbálják rabszolgaságba sajtolni, de ebből csak a széles kiterjedésű nyomor és a nagyon elszigetelt területű dűskálódás óriási ellentéte áll elő. Elvész az egyensúlyozó közeposztályok lehetősége s az abba feljutás szabadsága. Ilyen állapotban ismerkedünk meg néptömegek remegő összetörtségével, kenyértelenségével, munkanélküliségével, s az államok új gondjaival, hogy néptömegek számára csak durvasággal és önkénnyel tudnak kormányzást biztosítani. Persze ez a kormányzási forma is előre halálra ítélt dolog, s így az államférfiak a jövő félelmével és idegességével dolgoznak, tehát politikájuk is csak olyan, ami nagyszabású kapkodásnál nem egyéb.

Az Európából Amerikába gyűlt arany most kezd diktálni: Segíték rajtuk Európa, könyvitek a győztes országok adósságain, ha a legyőzött országok gazdasági rendjét igazi szabadsághoz és kifejlődéshez engedték. Először Anglia érte meg ezt a szót, aztán Franciaország kéyszerű megérténi és ilyen megértő hangulatban születik meg az új nemzetközi politika műve: a biz-

tonsági megegyezés, Németország szíves behívása a Népszövetségbe egyenlő jogú és egyenlő kötelezettségű társnak. Németország pedig felel, hogy ő jön, de legyen neki is része a civilizációs szerepekben, legyen ő is más világreszékben gyarmati piacokkal és befolyásokkal rendelkező hatalom. Eppen ez az, amitől a versaillesi békeszerződés leginkább elütött a német nép propagációját s most már az kerül szóba, hogy igazítsanak ezen.

A német álláspontra lehet az a válasz, hogy a békeszerződések lényegében nincs mód változtatni. De ez olyan merevség volna, ami nem felel meg a világ lüktető életkövetelményeinek. És Amerika ennek a lüktetésnek a nevében tovább követel, mert ő amugy se írta még alá azt a merev békeszerződést. Ha ezt a követelést Európa győztes hatalmai meg nem értik, akkor megtagadják a világ eddigi igazi gazdasági erejének: a pénznek a parancsszavát. Nagy dolog lenne ez, nagy forradalom, minőt még nem ért a világ. Annyi detronizálás után a pénz detronizálásának a háborúját vinné az egyes világreszék közé s megszületne az az anarchia, amit a bolsevizmus lát és akar Európa közeljövőjeként.

Itt a választ: vagy az arany diktandója, vagy a bolsevizmus diktandója. Kérdés, hogy melyiknek van több lelke az emberiség iránt? Az arannak esze van és az is lélek; a bolsevizmus pedig az elégedetlenség hatalomvágya, amiben több az indulat, mint az ész, de az indulat is lélekből való. Hol van hát a több lélek? Az észnek kell itt szabályozóul föllépnie, ha a régi életgerincen akar új életszervezetet. Az észnek kell elhoznia a több belátást, mely az arannak is több szívet és a tömegszegénység iránt több érzékenységet tud adni. És így oldódnak meg a társadalmi válságok, előbb a nagy nemzetközi hatalmi helyzetekben, aztán azokon belül.

Megkezdődött ez a folyamat. A szélvöl-dőzött arany elkezdte a diktálást az aranyharácsoló, zsákmányoló, háboru utáni indulatok fölött is. És meg kell kezdődnie a béke küszöbéhez való érkezés indulatának. Ha nem így lesz, akkor az arannál is hatalmasabb tömeg-elégedetlenség kezd meg a diktálást.

Két államtitkári álláson mulott

(Budapest.) A Tisza-per esetleges revíziójára vonatkozó hírek még mindig erősen tartják magukat. Sándor László volt főkapitány, akit a forradalmi szereplése miatt mozdítottak el hivatalából, érdekes nyilatkozatot tett az ügygel kapcsolatban. Véleménye szerint a Tisza-gyilkosságra egyáltalában nem készülttek, legalább is az a nemzeti tanácsban, amelynek ő minden tétéről pontos tudomással bírt — egy szó sem esett erről. Ebben az időben azonban mintegy ötven-hatvan ezer frontról visszatérő katonát tartózkodott Budapesten, akik valamennyien gyűlölettel voltak eltelve Tisza iránt, akit a háboru egyik okozójának tekintettek. Ilyen körülmények között Tisza meg lehetett győződve, hogy áldozatul esik a katonák elkeseredésének. Barátai többször fel is szólították, hogy hagyja el Budapestet, azonban erre nem volt hajlandó. Különben — mondotta Sándor László — a forradalmat nem lett volna nehéz megelőzni. Akkor, amikor Garami és Kunfi kihallgatáson jelentek meg Károly királynál, a munkások meglepődtek volna két államtitkári állással. Ebbe azonban Tisza nem akart bele menni és ekkor kezdődött meg az események tragikus fejlődése.

Orlando nem emigrál

(Róma.) Orlando volt miniszterelnök, aki a fasiszták támadásai miatt emigrálni akart Olaszországból, elállott ettől a szándékától. Hir szerint Orlando audencián jelent meg a királynál, akitől elakart búcsúzni és a király ekkor birta rá, hogy ne hagyja el az országot.

Ezzel a hírrel ellentétben áll az a jelentés, hogy Farinacci, a fasisztapárt titkára az emigrálni akaró husz ellenzéki vezér internálása érdekében akciót kezdett. Mussolini azonban nem akar ehhez hozzájárulni.

Gyilkossággal vádolják az elűzött szultánt

(Páris.) Angorából érkező távirat szerint a napokban kezdik meg V. Mehmed exszultán bűnpérének tárgyalását, akit azzal vádolnak, hogy 1924-ben meggyilkolta orvosát, Rechad pasát. Az angorai bíróság az elhunyt orvos hozzátartozóinak feljelentésére természetesen in contumaciam ítélkezik a volt szultán felett.

Részeg mozdonyvezető okozta az amiensi katasztrófát

(Páris.) Csütörtök délután két órakor az amiensi pályaudvaron borzalmas vasúti szerencsétlenség történt. A gyorsvonat szerkesztője az állomás előtt kisiklott és a töltésről lezuhanva, magával rántott hét utasokkal telt személykocsit, amelyek darabokra törtek. Az összerongálódott kocsikban tűz ütött ki, amely átterjedt a vonat három más kocsijára is és elhamvasztással fenyegette az egész pályaudvart. A vonat roncsai alól eddig tízenöt összegegyt halottat húztak ki, a súlyos sebesültek száma hetvenegy, negyvenkilencen pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek. A törmelék alatt valószínűleg még több holttest van. Az összetört vagonok úgy összepréselődtek, hogy csak rendkívül erőfeszítéssel sikerült szétválasztani. Az azonnal bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófaért a mozdonyvezető felelős, aki kilencvenkét kilométeres sebességgel robgott be a pályaudvarra, aztán igen gyorsan fékezett. A mozdonyvezetőt, akinek részegsége okozta a bajt, letartóztatták.

Tovább dolgozik a hóhér Bulgáriában

(Budapest.) Szófia hírek szerint az orosz kommunisták pörében a szófia törvényszék ítéletet hozott. Az összeesküvés vezetőjét, Vladimir Blagojewet kötél általi nyilvános kivégzésre és háromszázezer leva pénzbüntetésre ítélték. A többi összeesküvők közül egyet tízenöt évi fegyházra és kétszázötvenezer leva pénzbüntetésre, négyet tízenkét évi fegyházra és kétszázötvenezer leva pénzbüntetésre ítélték. Jenkow dr. halálos ítéletét a királyi kegyelem két évi fegyházra változtatta át.

Felgyújtották a Putiloff-műveket (?)

(Bukarest.) Az Universul varsói jelentése szerint Péterváron nagy zavargások törték ki. Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettések felgyújtották a Putiloff-műveket, amelynek egy része elpusztult. A lázadók ellen küldött ezred fellázadt, lemeszárolta parancsnokait és Bobracka község mellett harcba bocsátkozott a többi vörös ezreddekl.

Statisztikai kostoló

Irtá: Kós Károly

Mégis-mégis furesán gyarló teremtsé az istennek az ember, vagy talán ez a mai világunk embere nem tudja, nem akarja azt cselekedni, amit tele szájjal hirdet, nem tud, nem akar beleilleszkedni abba a munkakeretbe, amit így-ugy, ha őszintén, ha szemszúrásból, de megalkottak azok, akiknek ez a kötelességük. De e munkakereteket mindjárt az első pillanatban egymással teljes egyetértésben átalakítják, szétnyomják, eltorzítják, átfestik éppen azok, akiknek kötelességük volna ezt megakadályozni.

Valahogy ez jutott eszembe, amikor azt a néhány listát átnéztem, mely a mezőgazdasági kamarák választási jelöltjeit tartalmazza. A neveken keresztül látom azt és előre merem megjósolni nagy valószínűséggel, hogy ezek a kamarák nevetségessé torzok lesznek, fájdalmas emlékek arra a valamire, ami kellett volna hogy legyenek. Ezek a kamarák sok mindent fognak képviselni, de a sok minden közül legkevésbé a falut, a földet kezével turó milliányi kisember kollektív gazdasági érdekeit.

Akár a kormánypárti, akár az ellenzéki listákat nézem, ugyanazt az eredményt kapom, ugyanazt a személyi összeállítást, ugyanazt a szint. De ugyanez a gondolatmenet állította össze a román listákat, mint a magyarokét, ugyanez a liberális, averescanust, avagy nemzeti pártit. Talán a szászok és a parasztpárt fogják annak az országnak igazi képviselőit jelölni a kamarákba, akiket a többieknek is jelölőnek kellett volna: a kisgazdát.

Mert az eddig nyilvánosságra került listák legkisebb mértékben (arányokról ne is beszéljünk) éppen a kisgazdákat tartalmazzák, tehát azt az osztályt, melynek számára, melynek szempontjából a kamarák megteremtésének egyáltalában értelme van. De aránytalanul túlnyomó azoknak a jelölteknek a száma, akiknek tulajdonképpen kevés közük van a kamarákhoz, mert nem dolgozzák meg a földet, melyből élnek, mert nem egzisztenciális érdekük a faluknak, a földmives kisembernek védelme, mert — nem földmivesek és csak mellékesen — kisgazdák.

A listák mindenikén túlnyomó számban ügyvédek, papok, sőt orvosok szerepelnek, de kapunk ott mérnököt, tanárt és feltűnő nagy számmal birtokost. Értsük meg, nem földmivest, nem kollektivitásra szoruló kisembert, nem a falu népének igazi képviselőjét, nem a vármegye mezőgazdái tömegének, a falusi földmives népek reprezentációját, hanem a száz és több száz holdak birtokosait, akiknek érdeke igen-igen sokszor és igen-igen sokban ellentétes a földmives, a falu érdekével.

Ha a kisiparost a gyáros képviseli, a munkást a munkaadó, akkor azt ugy-e abszurdumnak tudjuk?

Lássuk például a kolozsmegyei nemzeti párti listát. Ezen 17 jelölt közül 3 ügyvéd, 4 tanár-orvos stb. intellektuel, 4 lelkész és 6 birtokos, akik közül kettőről biztosan tudom, hogy többszáz holdnyi föld felett rendelkezik. A listák román jelöltjeinek aránya a többi listán is nagyjában ugyanez. A listák magyar jelöltjei bizonyos tekintetben más képet adnak, de — jellemzőek. A marostordai lista 5 magyar jelöltje közül 4 a nagybirtokos és 1 (egy) a kisbirtokos földmives. A krassószörényi lista egyetlen magyarja Jakabffy Elemér dr., akinek a földbirtokreform következtében csupán — 500 és egynéhány holdja maradt. Az aradmegyei lista két magyarja közül egyik nagybirtokos, másik a megyei gazdasági egyesület igazgatója és ezenfelül bankigazgató.

Egyetlen megnyugtató kivétel eddig a kolozsmegyei lista magyar része, ahol a három jelölt közül kettő kisbirtokos, a harmadik az EGE titkára, okleveles gazda és egyéb semmi.

A hiányos statisztika ennyit mond és a hiánytalan statisztika aligha változtatja meg ezt a képet.

Dr. Biró győzszeretára átköltözött a Piața Unirii 6. szám alól a Piața Unirii 4. szám alá.
(Mátyás király-tér)

Ezek után merje még valaki mondani, hogy a megszületendő kamarák szakkamarák lesznek, hogy a földmives népet, a falut és minden ezzel összefüggő érdekeket fognak szak-

szerűen képviselni, nem pedig politikumot. De ez a politikum nem igen lesz a falu dolgozó népének hasznára.

Bár csalódnám ebben a feltevésemben!

Sziriában aggasztó a franciák helyzete

Véresek a druz felkelőkkel vívott harcok. Marokkóból sikeres francia offenzívát jelentenek

(Páris.) A francia fővárosba érkezett hírek szerint a druzok felkelése aggasztó mértékben növekszik. Beyruthban a szíriai felkelők ellen behajózott algériai csapatok fellázadtak parancsnokaik ellen. A franciák összes rendelkezésre álló oszlopait Szíriába küldték. Az örmények nagyszámú jelentkezők a francia hadseregbe, hogy a druzok ellen küzdjenek. A druzok Ciszuráninál az egész örmény légiót amely hatszáz emberből és negyven tisztből állott, megtizedelték. A szíriai harcok rendkívül véresek. El-Trache szultán egy lovas attak alkalmával Antizei mellett súlyosan megsebesült. A beyruthi kórházak telve vannak sebesültekkel. Hauran vidékét a franciák kiirtották. A Damsz kőnyrkébeli arabok szintén fellázadtak és egyesültek a druzokkal. A török sajtó kiemeli azt a tényt, hogy a szíriai harcokban angol repülő-

és gépfegyverek harcoltak a franciák oldalán.

A francia hivatalos jelentések Marokkóból győzelmeiről számolnak be. A Lukkos melletti hadműveletek arra kényszerítették a felkelőket, hogy állásaikat feladják és visszavonuljanak. Ezzel a Sarsartomb felszabadult. Az ellenséget repülőik üldözik és az a hír terjedt el, hogy több ellenséges osztag tárgyalásokat kezdett a meghódolásra. A törzseken az elernyedés jelei mutatkoznak. A spanyol-francia közös offenzíva és sikeresen kezdődött. Uoazeani jelentés szerint a francia csapatok győzelmesen előnyomultak Amezzouig, ahol a spanyol osztagokkal felvették az érintkezést. Az ellenség rendetlenül menekült a hegyek közé. A francia és spanyol repülőik közösen vettek részt az akciókban, melyek a rifeket visszavonulásra kényszerítették.

Elküldték Berlinbe az angol-francia válaszigjegyzéket

Anglia engedelken válasza birta a francia kormányt. Szeptemberben közvetlen tárgyalások kezdődnek Brüsszelben

(London.) Annak ellenére, hogy Briand és Chamberlain megegyeztek a Németországnak adandó válaszigjegyzék szövegében és a választ a legnagyobb titokban tartják mind addig, amíg azt Berlinnek nem közlik: diplomáciai körök mégis információval vannak az okmány tartalma felől. Ezek szerint a jegyzék rendkívüli barátságos hangon hozza a német kormány tudomására, hogy Németország belépése a Népszövetségbe teljesen egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel ruházza fel a német birodalmat. Kifejti a jegyzék ezután, hogy sem a garanciapaktum, sem a döntőbíró-sági szerződés nem érintheti a békeszerződést, vagy a Rajnára vonatkozó egyezményt. A jegyzék azzal végződik, hogy Franciaország és a többi szövetséges ószintén kívánják a szóbeli tárgyalások azonnali megkezdését, a biztonsági szerződés esetleges megkötésének siettetésével.

A lapok szerint az angol álláspont győzött a tárgyalásokon, mert Franciaországban abban az esetben, ha keleti szövetségeseknek segítségére menve be akarja vonulni a demilitarizált zónába, először Anglia véleményét kell kikérnie és az angol kormány fog dönteni, hogy fennáll-e a jogos intervenció esete, vagy sem? Franciaország köteles Anglia döntését respektálni, mert ellenkező esetben az angol hadsereg Németország oldalára áll, a Rajna és semleges zóna teljes sérthetetlen ségének garanciájával.

Londoni jelentés szerint a megegyezés után a minisztertanács azonnal foglalkozott a válasz szöve-

gével és a megegyezést jóváhagyta. Előreláthatólag szeptemberben Stresemannal közvetlen megbeszélések kezdődnek Brüsszelben. A francia jegyzéket hálón nyújtják át Berlinben a német kormánynak. Chamberlain, Vandervelde és Briand Genfben szeptember elején találkoznak. Ekkor nyílik meg a népszövetségi tanács őszi ülészakaja. A Népszövetség tanácsát ugyanis szeptember 2-re hívták össze a francia kiküldött elnöksége alatt. Az ülészakaj programjában rendkívüli nagyfontosságú kérdések szerepelnek. Első helyen Törökország és Irák közötti határok megszüntetését, vagyis a Mosszul-kérdést tárgyalják. Foglalkoznak Magyarország pénzügyi helyzetének kérdésével és Ausztria helyzetével, Zimmermann ausztriai megbízott jelentése kapcsán.

Hivatalos körök úgy tudják, hogy a német kormány a francia válasz tudomásulvétele után még a Népszövetség szeptemberi ülészakájának megkezdése előtt kérni fogja felvételét a Népszövetségbe. Németország ügye azonban a szeptemberi ülészakáján már nem kerülhet tárgyalás alá és valószínűleg rendkívüli ülészakára lesz szükség, amelyet decemberre hívnának össze. A Times berlini tudósítója jelenti, hogy a német hivatalos körök egy olyan nemzetközi konferenciát tekintenek ideálisnak, amelyen az angol, francia és német külügyminiszterek, államtitkárok és jogi szakértők vennének részt. Belgiumról ismét megfelledezték. A németek Stresemann, Schubert és Gausst küldték ki a tárgyalásokra.

A magyarországi kisebbségek új tantervet kaptak

A kultuszminisztérium tegnap adta ki a kisebbségi iskolák tantervét. Az iskolákat a tanterv három típusba sorolja aszerint, hogy az egyes típusokban milyen mértékben érvényesül a kisebbségi anyanyelv a magyar nyelv tanítása mellett.

Az első típusúhoz tartozó kisebbségi iskolákban a tanítási nyelv teljesen a kisebbségi anyanyelv. A magyar nyelv tanítása heti hat órában kötelező. A második típusnál a tanítási nyelv vegyes. Az elemi ismeretek az illető kisebbségek nyelvén tanítandók, ezenkívül természeti és gazdasági ismereteket szintén anyanyelvükön tanulják a tanulók. A földrajz és történelem tanítás magyar nyelven, a számtan és ének pedig mindkét nyelven tanítandó. A harmadik típusnál az összes tárgyak tanítása az állam nyelvén történik, de heti hat órát fordítanak a kisebbségek anyanyelvének oktatására.

Ez a rendelet beszédes bizonyítéka a magyar kormány kisebbségi iskolapolitikájának, mely legmérszebben méltányossággal igyekszik gondoskodni az anyanyelv jogairól. A tanterv egyébként csak egyik jele annak a törekvésnek, hogy a kisebbségi jogok az egész vonalon realizáltassanak.

Fiatalokoruk tolvajsözövetkezetét leplezték le Kolozsváron

(Kolozsvár.) A kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályán a legnagyobb körültekintéssel és óvatossággal dolgoznak egy számos tagból álló fiatalokor bünszövetkezet leplezése és elfogatása ügyében, mely már hónapok óta büntetlenül garázdálkodik Kolozsváron. Megfigyelhető volt az „Ujság” rendőri krónikájából, hogy mennyire elszaporodtak Kolozsváron az utóbbi időben a besurranó tolvajlások esetei. A rendőrség nyomozása végre is a fiatalokor bünszövetkezet nyomára vezetett.

Az öttagú diszes társaság a külvárosok kamaszaiból verbuválódott össze. Nick Carteren és „izgalmas detektívdramákon” bízalt fantáziával eszelték ki programjukat, melyet sikerült is mindeddig áruló nyom nélkül végrehajtaniok. Eddig a banda két fővezérét tartóztatták le, de csupán órák kérdése a diszes kollektív teljessége. A nyomozás érdekében nem nevezhetjük meg orgazdáikat sem, akik közül többeket vasárnap tartóztatnak le. Az ügyben még váratlan fordulatok is várhatók.

Magyar ember nem vásárol olyan kereskedőtől, aki még mindig nem ébredt tudatára annak, hogy cégtábláján magyar nyelven is feltüntetni cégét: kötelesség.

Elkobozzák a kampós keresztés röpiratokat

Cuza prefessor hívei politikai fellépésre szervezkednek

— Az Ujság tudósítójától. —

(Bukarest.) A mult hét folyamán újra ki-tört erős antiszemita mozgalmak még mindig ferrongásban tartják az okirályság egyrészt, különösen Putna és Ramnicul Sarat megyéket. A mozgalom most látszólag esendesebb, de lényegében sokkal erőteljesebb irányzatot vett föl, amelyben már politikai jelszavakkal harcolnak az antiszemitizmus hívei.

Különös erővel indult meg ez a szervez-kedés Moldvamegye északi részében és Buko-vinában. A parasztság között antiszemita röpi-ratokat terjesztenek, amelyben arra hívják fel a szavazó polgárokat, hogy a következő választásokra öntudatos erővel készüljenek, hogy a fellépő Cuza, Sumuleanu, Paulescu, Zelea Cod-reanu és más ismert antiszemita vezérek beke-rülhessenek a parlamentbe.

Hivatalos kormánykörök az ilyen irányu politikai szervezkedést veszedelmesnek tartják s mindent elkövetnek a röpiratok terjesztésének megakadályozására. A belügyminisztérium szigorú rendeletet adott ki, amelynek értelmében büntetés terhe alatt elkobozzák mindazokat a röpiratokat és brosúrákat, amelyek kampós keresztés jelvényvel vannak ellátva. A rendelet a röpiratok összegyűjtésével a községi hatóságokat bizza meg és felelőssé teszi őket az intézkedés pontos végrehajtásáért. Ezzel kapcsol-tan a közoktatásügyi minisztérium interveniált a belügyminisztériumban olyan irányban, hogy tiltsanak be minden már engedélyezett diák-kongresszust s a jövőben ne engedélyezzen semmiféle olyan összejevetelt, ami kilengésekre

adhatna alkalmat. Első jele ennek az intézke-désnek, hogy az egyetemi hallgatók augusztus 16-ára Focsaniba összehívott kongresszusát bi-zyntalan időre elhalasztották.

Putna és Ramnicul Sarat megyékben tudva-levőleg hadiállapot van az utóbbi napok ese-ményei miatt, a minisztertanács felhatalmazta a VII. divízió parancsnokságát, hogy haditörvény-széket állítson fel és minden rendzavarási ügyet utaljon a hadbíróság elé.

Jasiban egyébként tovább folyik a vizsgálat a mult heti zavargások miatt. Tegnap sikerült elfognia a rendőrségnek Constantinescu gimná-zistát, aki az unghenii antiszemita zavargások-ban vezető szerepet játszott. Az ügyészség a Lermann-ügy aktáit áttette a törvényszékhez. Az akták tartalmáról semmi sem szivárgott ki, mert a hatóságok ebben az ügyben nem akar-nak nyilatkozni a tárgyalás kitűzéséig.

A jasi tábla tegnap tárgyalta a törvény-szék által elítelt tüntető diákok és tanulók felebbezését. A tábla hosszas tanácskozás után hozta meg ítéletét. Sarbu és Eremia diákok büntetését 1—1 havi fogházra szállította le, Mihailescu középiskolai tanuló 1 havi, Pitcu és Popovici vasuti tisztviselők 15 napi elzá-rását pedig helyben hagyta. Négy más tanulót felmentett a vád és következményei alól. Az ítélet kihirdetése után az elítélteket a galaci fogházba szállították. Az igazságügyi palota előtt nagyszámu diákság várta az ítéletet, in-cindens azonban nem fordult elő.

Lepadatu további együttműködést remél a magyar párttal

A miniszter nyilatkozott Bukarestben is a Kolozsvárott létesített megállapodásról

(Bukarest.) Megirtuk, hogy Lepadatu kul-tuszminiszter kolozsvári tartózkodásának ideje alatt formális megállapodást kötött a Magyar Párttal a közeledő mezőgazdasági kamarai vá-lasztások ügyében. A megegyezés értelmében a Magyar Párt delegáltjai liberális listán indulnak a választási küzdelemben. Erről a miniszter annak idején a kolozsvári sajtónak is részletes nyilat-kozatot adott le.

Lepadatu miniszter Bukarestbe való vissza-érkezése után a „Viitorul”-nak, a kormány hiva-talos lapjának is intervjut adott. Nyilatkozatá-ban rámutatott arra, hogy a liberális pártnak a kisebbségekkel való együttműködése egészen ter-mészetes, mert a liberálisok mindig kívánták a különböző nemzetiségek őszinte közeledését az egyesített Románia konszolidációja és fejlődése érdekében. Azután elmondta a miniszter, hogy előbb Paál Árpáddal és Kós Károllyal tárgyalt, akiknek felvilágosításai folytán a Magyar Párt-tal keresett összeköttetést, majd megbeszélés sze-rint a mezőgazdasági kamarai választások lebonyolításával megbízott Erdélyi Gazdasági Egyet-let folytatott tárgyalásokat és a Magyar Párt jó-váhagyásával meg is kötötte az egyezményt Ko-lozsvárra. A szászokkal Nagyszebenben sikerült megegyezésre jutnia.

Arra a kérdésre, hogy ennek az együttmü-ködésnek lesznek-e a választások után is követ-kezményei, a miniszter azt válaszolta, hogy ez a Magyar Párt vezetőségének őszinteségétől függ. Remény van azonban arra, hogy az együttműkö-dés a jövőben más térre is kiterjedhet.

A kolozsvári jelölő listák

Augusztus tizennegyedikén déli tizenkét óra-kor járt le a mezőgazdasági kamarák jelölő lis-táinak benyújtására kitűzött határidő. A kolozs-vári törvényszék elnökéhez két kandidáló név-jegyzéket nyújtottak be.

Az egyik lista a „teljes kereszt” jele alatt a következő jelölteket terjeszti elő a kolozsmegyei mezőgazdasági kamara igazgatósági tagjaiul:

Christea T. állategészségügyi kerületi igaz-gató Kolozsvár, Flor E. agrárügyi főfelügyelő Kolozsvár, Otoiu I. gazdasági akadémiai tanár Kolozsvár, Martinovici Gh. gazdasági akadémiai tanár Kolozsvár, Bárdos Péter földmives Kalota-

szeg, Torok Valentin okleveles gazda Kolozsvár, Daianu Elie esperes és földbirtokos Kolozsvár, Suci György esperes és földmivelő Kolozs, Mo-ceanu Emanoil földmivelő Almás, Habor Emil földmivelő Mezőszentmihály, Lungu Gábor föld-birtokos Bánffyhunyad, Scheiner János szőlő-s-gazda Teke, Porutiu Emil pap, földmivelő Ka-jántó, Pop Joachim tanító, földmivelő Szászfe-nes, Pescar János tanító, földmivelő Kolozsvár-Monostor, Balázs István földművelő Kolozsvár, Cornea Teodor földművelő Nádaskorod.

A másik névjegyzék a következő felirattal kezdődik: A román nemzeti párt kandidáló lis-tája a kolozsmegyei mezőgazdasági kamarai vá-lasztásokra, mely alatt a következő névsor szere-pel: Dr. Borza egyetemi tanár Kolozsvár, dr. Ne-mes Simon ügyvéd, képviselő Kolozsvár, dr. Ta-masiu Simon ügyvéd, földbirtokos Kolozsvár, Alb Pavel gazdasz Kolozsvár-Monostor, Porutiu Justin tanár, földbirtokos Kolozsvár, dr. Serban Mihály tanár Kolozsvár, Cosma László pap, föld-mivelő Topa, Petran Emil pap, földművelő Vár-almás, Tamasan Basil földmives Almászent-mihály, Groza Teodor pap, földbirtokos Füzes, Gall János földtulajdonos Székelyjő, Pop István pap, földbirtokos Középföld, dr. Dán Livius ügy-véd, földbirtokos Mócs, Hopartean V. pap, föld-birtokos Köteland, dr. Pompei Gherman földbir-tokos Mezőszombattelke, Hintea Gábor pap, föld-birtokos Kissármás, Oltean Sándor földbirtokos Tótháza.

— Miniszterjárás Nagyváradon. Nagyvárad tu-dósítónk jelenti: Tegnap Nagyváradra érkezett Arad felől Chirulescu miniszter feleségével és leányával. A miniszter Aradon volt, ahol a mintavásárt tekin-tette meg. Ujságírók előtt kijelentette, hogy kiutazásá-nak nincs semmi politikai célja. Mosoiu munkaügyi miniszter még mindig Nagyváradon tartózkodik, ahol résztvesz a mezőgazdasági választások előkészítő munkálataiban, amely választásokat a miniszter sze-mélyesen óhajta vezetni. A jelöltek listáját már be-nyújtották a nagyváradai járásbíróshoz. A huszon-egy jelölt közül hat liberális, három avareskánus és két magyar. Mosoiu miniszter tegnap délután vissza-utazott Bukaresbe, ahonnan 21-én tér vissza a vá-lasztások vezetésére.

Az éj szárnyain

— Az Ujság berlini levelezőjétől. —

A széles és sötét repülőtelepről nagy ivben ha-sítja az éjszakai levegőt a gép, alig vehető észre, hogy elhagyta a földet. Köröskörül fekszik alattunk az éj-szaka homályába bunkolt föld, csak itt-ott világító lámpák. Egy pillanatra elhagyatva érzem magam, vagy talán eszembe jut az az ideges félelem, amelyet akkor éreztem, amikönn először ültém repülőgépbe. Ugy érzem magam, mintha „én”-emet vesztettem vol-na el s lebegek a föld e végtelenség között. Mesebeli álmok lettek valósággá. Szellemek, amelyek varázs-szóra éjszaka seprünyeleken repültek: inme az ember szolgálatába állanak. Álmódóztam. De mindéz csak egy pillanatig tart s ismét erőt vesz rajtam az a bi-zyonyos kéjes érzés, amely a repülésnek legjellemzőbb faktora.

Egyöntetűen zug a motor. Egy csöpp billenés sem ámulja el a gép mozgását. Lassankint eltűnik al-at-tunk a staakeni világító-tűz, mely startolásunkat je-lezte. Jobbra elhagyjuk a naueni hatalmas rádió an-tennát, melynek tetejében megerősített fényező a pilótát elővigyázatosságra inti. Ez a 300 méter mag-as oszlop olyan veszélyt jelent az éjszakai repüléseknek, mint a zátony egy hajónak. Másban is hasonlít egy ilyen repülés az éjszakai tengeri uthoz. Ott világító-tornyok adják meg az utiányt, itt pedig lentől vilá-gító rakétákkal jelzik, hogy jó irányban haladunk, mely jelzésekre a pilóta szintén rakétával válaszol. A pilóta orientálásának ezt a módozatát kitűnően oldo-ta meg az Aero Lloyd amely blokkszerűen állította fel őrszemait, akik ezt az éjszakai repülőközeledést Berlin és Hamburg között ellenőrzik. Különösen esős időben, amikönn a tájékozódás igen nehéz, tapasztal-hatjuk ennek a berendezésnek nagy előnyeit. Ezek a világító őrszemek 30 km. távolságban vannak egy-mástól és telephon utján adják le jelentésüket Staakennak, hogy a repülőgép elhaladt felettük. Ezáltal a vezetőség a repülőgép pillanatnyi tartózkodási helyé-ről mindenkor a legpontosabb képet kaphatja. Ezek az állomások olyan helyen épültek, ahol egy esetleges motorhiba által előidézett kényszerleszállás lehetsé-ges.

A repülőgép az utas részére a lehető legkényel-mesebb éjszakai közlekedési eszköz. A gép egész nyu-godtan halad előre. Nappal, a napsütés és a felhőtor-lódás által előidézett ingadozás, az éjszakai levegő egyenletes elosztása mellett itt nem fordulhat elő. Ugyilátszik, hogy utazótársam ezen megállapításom-at be akarja bizonyítani, mert ő a repülés legnagyobb részét bizony edes álmomban tölti el s nekem ezáltal alkalmam nyílik a jövő felett gondolkodnom... A ka-bin olyan nagy, hogy könnyen szerelhető fel 2 ágygal, mely által egy hálókoesi képét fogja nyerni. Ezt az át-alakítást természetesen csak akkor foganasíthatják majd, ha ezt az éjszakai repülést az általános szé-mélyszállításra fogják berendezni.

A berlin—hamburgi éjszakai repülőjárat egyen-lőre kizárólag a postaforgalom gyorsításának szolgál-tatában áll. Az esti vonatokkal megérkező postát Ber-linből és Hamburgból az éjszaka második felében 2 óra alatt Berlinbe, illetve Hamburgba szállítják, úgy hogy ezeket a leveleket a reggeli első postával már ki is kézbesítik. Ezzel a gyors összeköttetéssel Német-ország gazdasági központjai: Berlin és Hamburg a le-hető legszorosabb postai közlekedésben áll egymás-sal.

Ez az éjszakai repülőjárat egyelőre nem más, mint egy szerény próbálkozás, melynek előrelátható eredménye a közlekedési lehetőségek nagy előrehala-dása lesz. Csak azt kell meggondolnunk, hogy jelen-leg a személyszállítás szolgálatában álló repülőgépek naponta 800—1000 kilométert tesznek meg. Ezáltal a napi megtett ut korlátozva van, mely akadály le-győzésére az éjszakai légi járat lesz hivatva. Pl. a nem-zetközi london—berlin—moszkvai légi-ut utasainak Berlinben és Königsbergben éjszakaizniuk kell, s csak másnap reggel repülhetnek tovább. Csak az éjszakai repülésnél tapasztalhatjuk majd, hogy a gyorsaság által milyen nagy előnyei vannak a repülőgépnek más közlekedési eszközökkel szemben. Akkor azután le-hetséges lesz majd Londonból 5 nap alatt Pekingbe repülni, amely ut megtevésére a vonatnak hetekre van szüksége.

Kinézek az ablakon s megpillantom az Elbét, a horizonton feltűnnek a lápák, lassankint szép egye-nes sorokat képeznek: Hamburg! Kibontakozunk a felhők-ből, lejjebb szállunk, a magasságmérő 800 mé-tert mutat, majd egyes háztömbök is kivehetők már: 400 méter. Alattunk terül el ez a hatalmas kikötővá-ros éjszakai forgalma: nagy kereskedelmi hajók, vi-lágítótorony, csúszékek lámpásai, majd a repülőtér kilótt rakétája jelzi, hogy szabad az ut, leszállhatunk. A hangár lámpásai közelednek felénk, földet érünk: Hamburgban vagyunk.

Simon Ferenc.

Épületes jelentés az építési engedélyekről

A kolozsvári mérnöki hivatal nem mindig ragaszkodik az építési szabályrendelethez

— Az Ujság tudósítójától. —

Impériumváltozás előtt Pócsy Mihály volt Kolozsváron a városi mérnöki hivatal főnöke. Pontos, lelkiismeretes és szakképzett mérnök léte a közönség körében még sem örvendett valami nagy rokonszenvnek, mert szigorúan ragaszkodott az építési szabályrendelethez. Minden esetben ragaszkodott az évekkel ezelőtti megállapított uccaszabályozási tervezetekhez s nem volt az a tekintély Kolozsváron, lett legyen a főispán, vagy akár maga a miniszter is, akinek kedvéért valami eltérést a szabálytól, vagy az ucca megállapított vonalába való építkezést megengedte volna.

Változnak az idők és vele együtt változnak az emberek is. A városi mérnöki hivatal most egészen más irányelvek szerint rendezkedett be. Minden szabálytalanság fölött szemel huny a szimpatia kedvéért a belvárosban és viszont minden rendelkezésre álló eszközzel meggátolja a kisemberek építkezését a külvárosban. Ha ma egy szegény ember valahol a külvárosban építkezni akar, annyi mindenféle illetéket követelek tőle, hogy elmegy a kedve örökre az építkezéstől. Ha ellenben a belvárosban akar szabálytalanságot elkövetni, annak nincsen semmi akadálya. Ezt bizonyítja a következő épületes eset.

A Ferdinánd király-ut 61. szám alatt, szemben a betegsegélyző egylettel, évekkel ezelőtt egy üres telek volt. A telek elé később egy kerítés került, ezután a kerítést betüvegezték. Üzletet csempészték be. A napokban a szomszédos épületeknél magasabb üzleti portált építettek, most pedig a portál háta mögött vígan építkeznek. Mindez pedig azért felháborító, mert itt az uccavonalnak két méterrel beljebb kell vonulni, vagyis a rég megállapított szabályozási vonalon kívül eső területeken reparáláson kívül semilyen építkezést megengedni nem szabad. Közvetlen ennek a teleknek szomszédságában, amely a Fischer és Lampel szamosújvári cég tulajdonát képezi, van Beresán Vazulnak egy telke. Bár ő is kért hasonló építési engedélyt, neki megtagadták. Elkieseredésében ki is vándorolt Amerikába. Szemben vele van a betegsegélyző. A jelenlegi emeletre kórházi célokra még egy emeletet akart emelni. Az építkezést nem engedélyezték, mert a ház a szabályozási vonalba esik. A Fischer-téle telek háta megett a Bánffy-ucca sarkán van egy omladozó telek. Tulajdonosa egy emeletes házat akart építeni. Nem adtak engedélyt, mert a belvárosban csak két emeletes házat lehet építeni. Ugy látszik tehát, hogy bizonyos szabálytalanságok felett szemet is tud hunyni a mérnöki hivatal. És szemet tudott hunyni a Jókai-uccában is, ahol engedélyt adott arra, hogy piacét étteremmé alakítsanak át. A pincének olyan szűk a lejárata, hogy még négykézlább is nehezen lehet bejutni rajta.

Bizonyos esetekben tehát lehet az építési szabályrendeletet lábbal taposni. De azt már a mérnöki hivatal nem tudta eltűrni, hogy az Erzsébet-ut tetején, a fellegvári kaszárnya mellett a kisemberek egyszoba konyhás lakásokat építettek. A tavasszal a mérnöki hivatal egyik alkalmazottja le akarta bontatni a házakat s csak súlyos bírságok befizetése után állott el szándékától. Kérjük a mérnöki hivatalt és a város tanácsát, nyugtassa meg a közönséget, mert az ismertetett esetek joggal azt a hitet kelthetik fel, hogy a magisztrátusnál nem egyforma mértékkel mérnek.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva. Ivó kura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdő, hidegvíz gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a légzőszervek, gyomor és bél hurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag, vese és epebajoknál, valamint sárgaság, keringési gyomorfekély eseteiben. Szobák augusztus és szeptember hónapja még előjegyezhetők. Szeptember 1-től 30 százalékos árkedvezmény. Állandó fürdőorvos. Kötő és mérsékelt áru konyha. Felvilágosítást készséggel nyújt az igazgatóság. Baia Bicsád (Bikszád-fürdő) jüd. Satmár, (Szatmár megye).

Az elhagyott kedves bosszuja

A sepsiszentgyörgyi urileány szerelmi regénye. Hogyan szeretett és hogyan gyilkolt Vallancs Anna

— Az Ujság tudósítójától. —

(Sepsiszentgyörgy.) Rövid pár sor emlékezett meg tegnapelőtti számunkban arról a megrendítő kimenetelű szerelmi drámáról, mely Sepsiszentgyörgyön játszódott le. Vallancs Anna huszéves sepsiszentgyörgyi urileány felkereste lakásán Muntean Gheorge főhadnagyot, kiszólitotta az udvarra, majd rövid szóváltás után szívenlőtte. A főhadnagy azonnal holtan regyott össze, mire a lány önmaga ellen fordította fegyverét és nyakába lőtt. Azonnal a városi kórházba szállították be, honnan másnap reggelre ismeretlen helyre eltávozott. A lefolytatott rendőri nyomozás eredményéről, mely részletes világosságot vetett a vérevégű szerelem történetére, tudósítónk az alábbiakban számol be:

A szerelem mindent legyőz

Vallancs Annuska nem volt ismeretlen a sepsiszentgyörgyi társadalmi életben: a viruló, fiatal, alig husz éves lány ruganyosjárásu, karcsú alakja közismert volt Sepsiszentgyörgyön s nem egy fiatalembernek dobogtatta meg a szívét. Az intelligens, kereskedelmi végzett fiatal lány azonban mindnyájuk közül Várady Péter nagyváradi iparosmester iránt érzett komoly vonzalmat s csakhamar elkövetkezett az a rózsaszínű nap is, midőn jegyesének arany karikagyűrűjét simogathatta ujjai között. A fiatal jegyespár boldog jövő tervezései közepette tűnt föl egy napon a hivatalan harmadik, aki a jegyesétől távoluló fiatal menyasszonyban csakhamar meleg vonzalmat ébresztett vágya iránt.

Vallancs Anna ugyanis amilyen okos, épp olyan romantikus hajlamú lélek volt, akire nagy hatást tudott gyakorolni Muntean főhadnagy eleganciája, érdekes egyénisége és kicsi szívét megremegtető, halkhangú vallomása. Felébredő szerelmébe a lány egész lelkét teljes odaadással vitte bele s a főhadnagy szerelmes szavai lassan-lassan kitorúlték lelkéből. Nagyváradi érte dolgozó jegyesének arcvonásait. A fiatal pár sétáló alakja és idillikus szerelme csakhamar köztudomásúvá lett, nem kis aggodalommal töltvén el a lány ismeretlen útjait remegve vigyázó szülők szívét.

„Anyám, én őt szeretem”

Anna nemsokára hallani sem akart a közösen tervezett eljegyzésről. A főhadnagy udvarlása, forró vallomásaiban tett házassági ígéretei, lágyan bástyázták körül a szívét az aggódo szülők beszédei ellen s ilyenkor rendszerint a főhadnagy leveleihez menekült szobájába, melyek mámoros szép szerelmeikről muzsikáltak álomba bántat.

— „Anyám, én csak őt szeretem, az övé akarok lenni, senki másé”, — mondotta édesanyjának egyik szóváltásuk után s másnap Nagyvárad felé egy aranykarikagyűrűt vitt zakatolva a vonat... Annuska felbontotta első eljegyzését a főhadnagy ismételt, levélbeli házassági ajánlatai miatt s mint a nyáréjszakai pillangó, teljes odaadással, halálos, nagy szerelemmel szédült egy évi udvarlása után a győztes férfi karjaiba.

Féltékenység

A felejthetetlen délutánok, esték, az egyre intímabbé váló, meghitt viszony állandó kábulatban ringatta a fiatal leányt. A múlt héten aztán, hogy a lány egy női kezektől származó színes papíron irt levelet pillantott meg a főhadnagy íróasztalán.

— Ki írta ezt a levelet? — S már fel is bontotta. A levélben a főhadnagynak Bálty-ban lakó menyasszonya sürgeti vőlegényének mielőbbi visszatérését. Annuska ezen a délutánon szédülten ment el a főhadnagy lakásáról s ettől a pillanattól kezdve állandóan sürgette a főhadnagyot: tegyen komoly nyilatkozatot végre közös jövőjükre vonatkozólag. Ez elől a főhadnagy következetesen kitért. A lány rossz sejtelméktől gyötörve, mindjobban tudatára ébredt annak, hogy szerelmét méltatlanra pazarolta és kijátszottságának szégyéne lánggal lobogott föl önértékében és kétségbeesett terv éret meg lelkében.

Vasárnap délután Vallancs Anna a szomszédjukban lakó törzsmester szolgálati revol-

verét annak tudta nélkül magához vette, aztán bezárkózott szobájába és levelet irt Todicescu tábornokhoz, melyet gondosan lepecsételt. Így ment el utoljára a főhadnagy lakására.

A jölsimért szobából kedélyes férfi kacagás hallatott ki: a főhadnagynak vendégei voltak. A lány kénytelen volt az udvari csürben elrejtőzni, mert mindenképpen beszélni akart hűtlen kedvesével. Nem akarta megölni Munteant, de férfias választ remélt tőle. A vendégek távoztával a férfit az udvaron fogta el, aki az izgatott lánnal immár csak félvállról beszélt.

— Te! Lelőlek, ha most sem veszel komolyan!... — villant föl a sértett lány szeme, miközben ujjai görcsösen szorították melléhez a bluzába rejtett fegyvert.

A főhadnagy nevetve tolta el magát.

— Ejha! Hát csak löj, ha neked úgy tetszik...

Ezzel sarkon fordult és a szobája felé tartott. A lány erre görcsösen rántotta ki kebléből a fegyvert s egyetlen lövéssel leterítette a férfit. A földön elterült főhadnagy véres teteme fölött néhány másodpercig megdermedten állott a szerencsétlen lány, aztán a mindenfelől összesiető emberek láttán felousudva, maga ellen emelte a fegyvert.

A kihallgatás

Szardán reggel Szotyor község éjjeli őre fogta el a községben bujkáló lányt. Nyakán könnyű a seb, bekötözése után nyomban kihallgatták. A négy-polgárit és kereskedelmi végzett lány bámulatos nyugalommal, szinte hidegen mondotta el az eseményeket. Semmi kérdés nem zavarja, mindenre azonnal felel s csak akkor fakadt el sirva, midőn az után érdeklődtek, hogy a főhadnagy előtt volt-e már másvalakivel viszonya... Kihallgatása után csak azt kérte, mutassák meg neki a halott főhadnagyot, utoljára. Kérését megtagadták.

Az elhunyt tisztet tegnap a polgári és katonai vegyesbizottság jelenlétében boncolták föl: a golyó szívét furta keresztül. Temetése nagy katonai pompával holnap fog végbemenni.

Valódi perzsaszőnyege

2 leszállított árban
Kaphatók részletre is,
Sternbergnél, Oradea-Mare.

Nagy harisnyavásár,
mélyen leszállított árakkal

BLATT

FÓTÉR 13.

Kötött harisnya minden színben	L	25
Flohr harisnya minden színben	„	53
Musztin harisnya divat színekben	„	69
Cérna musztin minden színben	„	98
Selyem fátjol minden színben	„	125

Divatkesztyűkben és kötött-
árakban óriási választék!

Legjobb harisnyák csak
BLATT-nál kaphatók!

UJSÁG

— A kettős ünnep miatt az „Ujság” legközelebbi száma kedden reggel a rendes időben jelenik meg

— **Augusztus 16-ike nem hivatalos ünnep.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében augusztus hó tizenötödike nem hivatalos ünnep s így az üzletek egész nap nyitva tarthatók. A miniszternek ez a rendelete a nemrégien életbelépett vasárnapi munkaszünetről szóló törvényen alapul, amely aug. hó 15-ikét nem sorolja a vasárnapi munkaszünet alá eső napok közé.

— **Országos dalosverseny Magyarországon.** Budapestről jelentik: Szombaton és vasárnap tartják Sopronban a huszadik országos dalosversenyt, amelyen az ország 212 dalegyesülete vesz részt. Az utolsó ilyen verseny 1912-ben volt Budapesten. A jelenlegi versenyt Kolozsvárra tervezték még 1914-re, de a közbejött háború megakadályozta. Sopron városa nagy ünnepségekkel fogadja a dalárdákat, akik a Széchenyi és Liszt Ferenc szobrát megkoszorúzzák. Este diszközgyűlés lesz Ripka budapesti főpolgármester elnöklésével. A verseny fénypontja a királydiás csoport versenye lesz. Az eredményt diszközgyűlésen hirdetik ki, amelyen ötvenhat győztes díjat osztanak ki, köztük a kormányzóét, József és Albrecht főhercegeket, a kultusz-, népjóléti és kereskedelmi minisztereket, a vármegyék és városok értékes díjait.

— **Szeptember huszadikán lesz a kolozsvári kereskedelmi kamara választó közgyűlése.** A „Monitorul Oficial”-ban megjelent a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara választói közgyűléséről szóló hirdetmény. E hirdetményben a közgyűlés első napja szeptember 16-ára van kitűzve, amelyet azonban csak akkor tartanak meg, ha a szavazók listájába felvett tagoknak felénél több megjelenik. Minthogy azonban nem valószínű, hogy több mint tizenegyezer választó megjelenjen, a hirdetményben már arra az esetre is megvan állapítva a következő dátum — szeptember huszadika —, amikor tekintet nélkül a megjelent tagok számára, a választó közgyűlést megtartják. Így tehát majdnem biztosan állíthatjuk, hogy az érvényes közgyűlés szeptember huszadikán lesz. Itt említjük meg, hogy a kereskedelmi és iparkamara választásra vidékről a kamara székhelyre utazó szavazók semmiféle utazási kedvezményben sem részesülnek ellentétben a mezőgazdasági kamarai választásra utazókkal, akik — amint megírtuk — a választási igazolvány alapján teljesen ingyen utazhatnak.

— **Uj magyar lap indul Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: Vuchetich Endre dr. a „Temesvári Hírlap” volt főszerkesztője szeptemberben új magyar napilapot indít. Az új bánsági magyar lap „Magyar Hírlap” címmel fog kijönni, valószínűleg szeptember első hetében.

— **Kommunista-harcok epilógusa Berlinben.** Berlinből jelentik: A tegnapi véres kommunista gépfegyverharcoknak több halott áldozata van. A fővárosban számos letartóztatás történt.

— **Augusztus 27-én kezdődik a kisebbségi tanítók román vizsgálja.** Bukaresti tudósítónk jelenti: A közoktatásiügyi miniszter közli, hogy az állami iskolák kisebbségi tanítóinak vizsgálja a román nyelvből és történelemből augusztus 27-én kezdődik. A vizsgákat a kerületi inspektorátusoknál fogják megtartani.

— **Amundsen utitársa lezuhant.** Ostöböl jelenti: A meteorológiai intézet egy megfigyelő repülőgépe tegnap lezuhant a katonai repülőtérre. A pilóta Arenz főhadnagy, valamint a megfigyelő Calwagen szörnyet haltak. Calwagen a bergeni meteorológiai intézet igazgatója volt. Amundsen északsarki útja alkalmával Calwagen vezette a Spitzbergákön szükséges meteorológiai szolgálatot.

— **A kastély gazdát cserél.** Temesvári tudósítónk jelenti: Prohászka-testvérek temesvári malomtulajdonosok nemrégiben megvásárolták San Marco hercegnő ezerkétszáz holdas nagykomlói birtokát a győnyörű hercegi kastéllyal együtt. Az adásvételi szerződést az állam nem hagyta jóvá azzal az indoklással, hogy a birtokra elővételi jogát érvényesíteni kívánja, mivel a területet falusiak részére akarják felparcellázni. Nagykomlós pedig a kastélyt ajándékolta a trónörökösnek óhajta felajánlani. Temesvári körökben nagy érdeklődéssel várják az ügy végleges elintézését.

— **Jorga akkor is gyanús, ha lojális.** Bukarestből jelenti tudósítónk: Liberális körökben Jorga professzornak azt az indítványát, hogy a király hatvanadik születésnapját különös fénnel ünnepeljék meg, úgy fogják fel, mint a liberális párt elleni akciót. Ez az oka annak is, hogy a liberális párt lapjai egy szót sem írtak Jorga nagyszabású lojális tervéről.

Rendelkezési állományba helyezték Temesvár rendőrprefektusát

— Az Ujság tudósítójától. —

(Temesvár.) Nemrégiben foglalkozott részletesen az Ujság azzal a vizsgálattal, amelyet a minisztérium indított a temesvári rendőrség néhány tisztviselőjének sorozatos visszaéléseivel kapcsolatban. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy néhány rendőrtiszt és rendőrségi tisztviselő mindenféle cím alatt erőszakos gyűjtést rendeztek. A Bukarestből kiküldött miniszteri biztos a bizonyítékok alapján elrendelte a bűnösök letartóztatását, illetve felfüggesztését.

— **Augusztus 20-ig lehet kérni az önkéntességi jogot.** Bukarestből jelentik: Az önkéntességi jogra, valamint a kedvezményes idejű katonai szolgálat engedélyezésére vonatkozó kérvények beadásának határidejét a hadügyminiszter augusztus 20-ig meghosszabbította.

— **Sorozatos betörések Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: Az arádi mintavásár után az eddig ott működött betörők és zsebolvajok áttették működésük színhelyét Temesvárra, amit az utóbbi napokban történt több betörés és lopás bizonyít. Tegnap Löwinger Erőd uccai ékszerszűt látogatták meg kellemtelen vendégek, akik a déli zárás utáni időt használták fel a látogatásra. Alkufecsel hatoltak be az üzletbe, ahonnan nagymennyiségű ékszert és készpénzt vittek el. A kár kétszáz ezer lejt tesz ki. Ekkor Flemer biztosító intézeti igazgató lakását is megtámadták látogatásukkal a betörők. Minden elemelhelyt tárgyat elvittek. Az igazgató jelenleg Nagyszebenben tartózkodik. Táviratilag értesítették lakása kifosztásáról. A rendőrség a sorozatos betörések ügyében bevezetett nyomozás során megállapította, hogy a betörést cigányok követték el s munkájukban nekik a detektívek segédkeztek. A letartóztatott Csolak Teodor, Varga Flora és Ilie Juon detektívek beismerték, hogy a cigányokkal együtt dolgoztak és a zsákmányon megosztottak. A Schlesinger-féle cipészüzlet betörői pedig maguk a detektívek voltak. Temesvár rendőrségének ez az újabb botránya nagy feltűnést keltett.

— **Véres dráma az Aréna-úton.** Budapestről jelentik: Tegnap reggel az Aréna-úton Molnár Mihály kovácsmester agyonlőtte barátnőjét, özvegy Heimann Mihálynét. Tettének elkövetése után fölbeltette magát. Az asszony azonnal meghalt, a férfi haldoklik. A drámát nézeteltérésük idézte elő.

— **Ravasz szélhámost lepleztek le Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt jelentkezett Temesváron egy Kertész Béla nevezetű fiatalember, aki a „Belgrader Zeitung” megbízottjának adta ki magát. Magas helyekről származó ajánlólevelekkel rendelkezett és előadta, hogy a „Belgrader Zeitung” hatalmas kompaszt készült kiadni Romániáról, illetőleg a közép-európai államokról. Ebbe a könyvbe gyűjt ő hirdetéseket és pedig meglehetősen magas tarifa mellett, amennyiben egyoldalnyi hirdetésért negyvenezer lejt kért el. A városi vezetőség — talán az ajánlólevelek hatása alatt már tárgyalásba is bocsátkozott Kertész Bélával, aki a legjobb úton volt arra, hogy a bankoktól és más vállalatoktól is nagyobb összegű pénzt csikarjon ki. Annát nagyobb meglepetést keltett most az egyik arádi lap léleplezése, amelyben a „Belgrader Zeitung” igazgatójától kapott egyenes információk alapján megírták, hogy a nagy pénzekre dolgozó Kertész Béla rovtottmúltú szélhámos, a kinek a „Belgrader Zeitung”-hoz semmi köze sincsen. A leleplezés nagy felháborodást váltott ki Temesváron, mert néhány vállalat már komoly tárgyalásokba volt a nagystílusú szélhámostal.

— **Tűz és víz Japánban.** Tokióból jelentik: Az országot újabb természeti csapások látogatták meg. A Shirane-vulkán hatalmas erővel újból kiltört. Nyugat-Koreában nagy árvíz pusztít, eddig huszonnyolc halottról számolnak be a távirati jelentések.

— **Vakmerő rablótámadás Vinga közelében.** Temesvári tudósítónk jelenti: Vakmerő rablótámadást kíséreltek meg tegnap éjjel ismeretlen tettesek a temesvári Unió-szállítócég egyik Aradra haladó kocsija ellen. Vinga község közelében, miután a megterhelt kocsi elhagyta a falut, négy-öt ismeretlen ember ugrott ki az út melletti árékből és lelövélssel fenyegette meg a kocsist. A megrémült ember meg is akarta állítani a lovakat, ezek azonban az árékből kiugró emberek zajára megvadultak és vágatni kezdtek. A támadók egyideig még üldözték a vágató szekeret, azonban nem tudták elérni s így a vakmerő támadás a szerencsés véletlen következtében sikertelenül végződött.

— **Consuim-kenyér izletes, tiszta, egészséges.** Főlerakat: Strada Regina Maria 11.

Ugy látszott, hogy a dolog ezzel egészen elsimult. Most azonban élenk meglepetésére a városnak miniszteri rendelet érkezett, amely Liuba Valer dr. temesvári rendőrprefektust elmozdította állásából, illetőleg rendelkezési állományba helyezte. A meglepő rendelkezésnek nincsen semmi okadatolása, városi körök azonban ezt a megelőző vizsgálattal hozzák kapcsolatba.

— **Értekezlet a katolikus iskolákról.** Segesvári tudósítónk jelenti: Csütörtökön a római katolikus státus iskolaügyi bizottsága Segesváron értekezletet tartott. Az értekezleten Pál István székelyudvarhelyi apátplébános elnökelt, s minden vidékről képviselve voltak. Az értekezlet az iskolák fenntartásának a módjait beszélt meg s etekintetben igen alapos és célszerű megállapodásokra jutott, melyek az iskolák népességét is biztosítani tudják s a közönséget is az iskolák köré csoportosítják. Az értekezlet munkálatait jóváhagyás és további végrehajtás végett a státus öszi nagygyűlése elé terjesztik.

— **Elítélt apagyilkos.** Oprisán Aron lasirei lakos a múlt év június 24-én összeveszett hatvan éves édes apjával, Oprisán Nicolaival, aki őt ezért a vagyonból kitagadta. A veszekedés apa és fia között rendkívül kiélesedett. A fia juszt követelt, az apa megtagadta. Erre a feldühödött fia egy vas kapát ragadott fel s az apját kétszer fejbe verte. Az ütésekre az öreg ember földre esett, a vérszomjas fia látva, hogy apja még él, a kapával addig ütötte fejét, amíg élet volt benne. A dévai törvényszék Oprisán Aront 10 évi fegyházra ítélte el. Büntetését a kolozsvári ítélőtábla a tegnapi felebbviteli tárgyaláson helybenhagyta.

— **A görögkeleti egyház is szentévet tart.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban időző Basile görögkeleti érsek kijelentette, hogy jövő áprilistól decemberig szentévet rendeznek a zárándokoknak, akik Görögországban, a keleti egyház bölcsőjében, Alexandriában s Jeruzsálemben fel fogják keresni a görögkeleti kegyhelyeket.

— **Mellbelőtte magát egy nagyváradi urilány.** Nagyváradi tudósítónk jelenti: Tegnap déltben tizenkét óraker eszméletlenül állapotban szállították be a nagyváradi kórházba Hódosi Gizella husz éves urileányt, aki szülei lakásán édesapja vadászfegyverével mellbelőtte magát. Szüleitől és hozzátartozóitól megható hangú levélben vett búcsút. A kórházban azonnal megoperálták és az operáció olyan jól sikerült, hogy dacára súlyos sérülésének, felépüléséhez megvan a remény. Bucsulevelében szerelmi csalódást említ meg öngyilkossága oka gyanánt.

— **Nevelőnőszors.** Temesvári tudósítónk jelenti: Tellman Márta temesvári huszonnyolc éves német nevelőnő mondtamul megmérgezte magát. Tettének oka az, hogy gyermekének atyja, Fogaras Jenő már hosszabb idő óta nem akart tudni róla. A szerencsétlen nőt haldokolva szállították be a temesvári kórházba.

* **Országos vásárak Balavásáron.** Március 2—3, május 7—8, július 16—17, szeptember 12—13, december 19—20. Első napok mindig állat-, második napok kirakóvásárok. Az állatvásár, bármilyen napra esik, megtartatik.

* **Friedmann könyvkereskedése** Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 26. Szépirodalmi és tudományos művek előnyös bevásárlási forrása. Mezőgazdasági és műszaki könyvek. Postai megrendeléseket különösen és gyorsan teljesít. — Telefonszám 7—86.

* **Őn szép lesz,** ha a csodás hatású Földes Margit krémet használja. Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit kréme. Zsírattalan, ártalmatlan, rögtön szépi a világhírű Földes Margit kréme.

* **Értesitem a nagyérdemű közönséget,** hogy üzemet Wesselényi-utca 3. szám alatt Főter 18 sz. alá helyeztem át. Ioan Rat órák és ékszerszű.

— **Az Ujság marosvásárhelyi szerkesztősége és kiadékhivatala:** Főter 35. szám alatt van. Előfizetéseket, hirdetésekkel fölvesz, reklamációkat elintéz.

Érdekeltek tudomására hozzuk, hogy kedvező feltételek mellett

hosszu lejáratu pénz-kölcsönök folyósítanak több esztendőre is — Feltételek meg tudatják **LEOY Kereskedelmi Vállalatnál**, volt Széchenyi-tör 4., emelet. Ez ügyben érdeklődő ügyfeleinknek eskak 9—10 és 4—5 óra között szolgálunk felvilágosítással. **Tel. 10-15.**

Újra költségvetési feleslegünk lesz?

Most tette közzé a pénzügyi államtitkár Románia vámbevételeinek kimutatását és az adóhivatalok és az államvadászok bevételeit. Már az a tény, hogy ezeket az adatokat itt nyilvánosságra hozzák, magában foglal valamelyes önelégültséget. A liberális kormányzatnak ugyanis az a legerősebb ütőkártyája a közvélemény előtt, hogy ez a párt az egyetlen Romániában, amely nemcsak hogy egyensúlyban képes tartani az ország pénzügyeit, hanem még költségvetési többletet is képes kimutatni. Így a múlt évben is kimutatta, hogy a költségvetésnél többszáz millió megtakarítást tudott elérni, amelyet aztán sietett is kiosztani különböző szubvenciókra.

A közölt kimutatás szerint 1925 január hó 1-től június hó 30-ig a pénzügyigazgatóságok bevettek 11.844.232.339 leit, míg július hónapban a pénzügyigazgatóságok 2.650.819.158 leit vettek be. A CFR. ez év január hó 1—június hó 30-ig bevett 3.615.298.239 leit, míg a július havi bevétel kb. hétszázmillióra becsültek, összesen tehát a CFR. hét hónap alatt bevett 4.315.298.239 leit. A kormánykörök szerint a költségvetési előirányzathoz viszonyítva e bevételek már eddig több mint háromszázmillió felesleget mutatnak, ami megint a kormánykörök megállapítása szerint annak köszönhető, hogy a kormány a lehető legnagyobb takarékoskosságot vezette keresztül minden vonalon.

Az utóbbi években a kormány valóban nagy megtakarításokat vitt véghez, sőt annyira ment, hogy csupán takarékoskossági szempontból nem fizeti ki még a belföldi vállalatoknál fennálló tartozásait sem, nem is beszélve a külföldi tartozásokról, amelyek fizetésé-

re újabb és újabb fizetési haladékokat kér. Sőt e nagy takarékoskossági ambíciójában a kormány nem átalja az erdélyi és bánáti nyugdíjasok nyugdíjait is visszatartani.

Amint fent jeleztük, a kormány lekötölte a jelen év első felének vámbevételeit is. E szerint az első hat hónapban összesen vámbevételünk volt 3.481 millió lej, a költségvetésben előirányzott 3.470 millió lejjel szemben, vagyis itt is mintegy tízenegymillió felesleg mutatkozik. Azonban, ha közelebb szemügyre vesszük a részletesebb adatokat, csak akkor látszik igazán, hogy a kormány helytelen gazdasági politikája mennyire káros. A tavaly, 1924-ben az első félévre elő volt irányozva az importvámokból 750 millió lej, tényleges befolyt 913 millió. A tavaly az exportvámokból befolyt 2.595 millió. Az idén az importvámokból befolyt 1.304 millió s az exportvámokból befolyt 1.894 millió lej. Vagyis az importvámok befolyása majdnem kétszeresére emelkedtek és az exportvámok befolyása majdnem kétszeresére csökkentek.

Adóemeléssel és az adóknak tízzel-vassal való behajtásával, az importvámok emelése és az állami tartozások ki nem fizetésével nem nagy dolog költségvetési egyenleget fenntartani, sőt még fölösleget is kimutatni. Ma még talán bírjuk azt a nagy takarékoskosságot, de mi lesz holnap, ha a sok terhet már nem fogjuk tudni elviselni? Akkor leszünk kíváncsiak a költségvetési feleslegre.

Kereskedelmi szerződés Magyarország és Anglia között. Megírta az „Ujság”, hogy Magyarország az új vámtarifának ez évben történt életbeléptetése után azonnal tárgyalásokat kezdett kereskedelmi szerződéskötés céljából a vele szorosabb gazdasági kapcsolatban levő államokkal. Így Ausztria, Csehország és Lengyelországgal jutott e kérdésben kedvező megegyezésre. Legutóbb pedig Franciaországgal kötött vámtarifális kereskedelmi szerződést. Most, mint budapesti tudósítónk jelenti, Angliával bocsátkozott tárgyalásokba kereskedelmi szerződés létrehozása érdekében. Az eddigi jelek szerint ezek a tárgyalások is eredményre fognak vezetni.

Eredményteljes kacségleitnek a főváros kölcsöntárgyalásai. Bukaresti tudósítónk jelenti: A főváros megbízásából a polgármester távollétében M. Bercianu helyettes polgármester folytatja a tárgyalásokat az amerikai pénzcsoport képviselőjével, Aronovici bankárral. M. Bercianu a főváros nevében kijelentette, hogy elfogadja az amerikaiak által felajánlott kölcsönt, de ezúttal csak egy millió dollárt vesznek igénybe. Ennek felét a városi villamosmű kibővítésére, a másik felét pedig a villamosvezetékek és kábelek kiegészítésére fogják fordítani. A „Viitorul” szerint dr. Costinescu polgármester egy Bukarestet a Dunával összekötő csatorna építését is terve vette, amit szintén külföldi kölcsönrel akarna megépíteni. Minthogy a csatorna építési költségei legalább kétmilliárd lejbe kerülnek, a kölcsöntárgyalások ezirányban lassan haladnak.

Külföldi kölcsönt keresnek a Nemzeti Banknak. Bukaresti lapok szerint Bratianu Vintila sürgősen Royat-ba, egy franciaországi fürdőbe hivatta Oromoliu bankkormányzót s addig is sürgősen magához kérte a külföldi tartozások és Romániát illető jóvátételi követelések ügyében készített memorandumot. Eftimiu Antonescu a kormány jogügyi tanácsosa már tegnap Franciaországba utazott, magával vive a kért memorandumot és a jóváírás után a bankkormányzó is. A kormánykörökben az a hír van elterjedve, hogy Bratianu Vintilának alapos reményei vannak egy a Banca Nationalának nyújtandó nagyobb kölcsönre és ezért hívja a bankkormányzót oly váratlanul Franciaországba.

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj

Király János kölcsönkönyvtárában, mely a legújabb regényekkel kiegészítve megint megnyitott.

MINDENKI MINDENÜTT CSAKIS

ELŐPATAKI VIZET

KÖVETELJEN.

BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS RÓZSAVÖLGYI

albumok 180—200 lej vala-
mint az összes zeneművek KIRÁLY JÁNOS
zeneműkereskedésében, Főter 15. sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig.

TÖLGYPARKETTÁT

ELSŐRANGU MINŐSÉGBEN SZÁLLIT

KOCSIS ANDRÁS ÉS FIAI

FAÁRU- ÉS PARKETTGYÁRA BRASOV. (BRASSÓ)

Nagyon olcsó, békebeli száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK-NÉL,** Clu.

ÜZLETÁTHELYEZÉS

JANKY SZÜCS ÚJ ÜZLETHELYISÉGE CAL. REG. FERD. (WESSELEŰ-Ü.) 1. SZÖRMÉK. BUNDÁK. LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐ

Hegedűs Gyula a Csirkefogóban. Régi megállapítás: Hegedűs igazi metierje a vigjáték. Itt nyilatkozik meg legközvetlenebb pazarsággal egyénisége, apró mozdulatokon felépülő, briliáns játéktechnikájának őszinte skálája. Alakításánál friseségétől egészen új lendületet nyert Szene Béla közepes nivóju vigjátékának előadása: ebben különben nagy érdemei voltak kitűnő partnereknek, Laczkó Arankának is, valamint K. Tóth Erzszi úde és bájos alakításának, melyet már ismertünk. A házat zsúfolásig megtöltő közönség zajosan tapsolt a szépen kiállított előadás szereplőinek.

A Cinema „Principele Carol” a Szinkörmozgóban nagy gyermekelőadást tart vasárnap délelőtt. Páratlan kedvű, bájos vigjátékok, felséges szép természetű felvételek, tanulságos filmek kerülnek vetítésre. Műsor kiemelkedő része lesz: „Schnucki a csodamajom” c. kétfelvonásos humoreszk, amelyben híres majompár játsza a főszerepet és ejti bámulatba a közönséget emberi játékaival. Előadás kezdete 1 órákor.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 4-kor: A főpénztáros ur. (Ujdonság 3-adszor. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 300.)

Szombat este fél 9-kor: Antónia. (Hegedűs Gyula bucsuföllépésével. Sorozatszám: 301.)

Vasárnap: d. u. fél 4-kor: Az ördög. (Hegedűs Gyula vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal.)

Este fél 9-kor: A csirkefogó. (Hegedűs Gyula bucsuföllépésével.)

Hétfő: Buzakalász. (Táray Ferenc fellépésével. Sorozatszám: 304.)

Kedd: Asszonyáldozat. (Táray Ferenc föllépésével. Sorozatszám: 305.)

Szerda: Machula Tibi hangversenye. (Mérsékelt helyárrakkal. Kezdeté pont félkilenc órákor. A hangverseny megkezdése után nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatszám: 306.)

A színházi iroda hírei

Hegedűs Gyula bucsuföllépései. Rendkívüli sikerű vendégjátékát, a mellyel a kolozsvári magyar színház estét ünnepekké avatta, vasárnap este fejezte Hegedűs Gyula. Szombaton este az Antónia-ban fogja egyik legbravúrosabb szerepét Kovácsy Békát játszani. Vasárnap délután félnégy órákor az Ördög színpadára leszállított helyárrakkal s Hegedűs Gyula a címszerepben, vasárnap este félkilenc órákor pedig bucsuföllépéseként a Csirkefogó íróját fogja játszani Hegedűs Gyula.

Főpénztáros ur délután olcsó helyárrakkal. Szombaton délután félnégy órákor a legwidámabb francia vigjáték-ujdonságok egyike a Főpénztáros ur kezére kerül olcsó helyárrakkal. Poór Liliével, Izsáky Margittal, Forgács Sándorral, Cselle Lajossal, Izsóval a szerepekben.

Táray Ferenc vendégjátéka. Hétfőn Móricz Zsolt mond nagy sikert aratott Buzakalász-ában, kedden pedig Georg Kaiser Asszonyáldozat-ában lép fel Táray Ferenc.

Machula Tibi hangversenye. Szenzációs este lesz szerdán a magyar színháznak. A világszerte ismert és ünnepezt csoda-gyermek Machula Tibi fogja képrázataival a közönséget gondolkajátékának páratlan tökéletességével. Gazdag műsoru önálló hangverseny rendez Machula Tibi szerdán este a magyar színházban. A hangverseny pont félkilenc órákor kezdődik az ajtókat a hangverseny megkezdésekor bezárják. A zongorakíséretet Hermann Katka fogja ellátni. Szerda esti hangversenye mérsékelt helyárrakkal. A koncert árúsitja az elővételi jegypénztár a jegyeket.

Az ötórás vendég. Az utóbbi években nem volt példa olyan hatalmas és tartós sikerre, a minőt Párisból kiindulva, Európa minden nagyobb városát átjárta az ötórás vendég című új francia bohózat. A szórakoztató és változatos ötletes finom munka, a gesztusokkal ragyogó színpadképével teleszórva. Az ötórás vendég lesz a magyar színház legközelebbi ujdonsága.

SPORT.

Károly trónörökös a KAC nemzetközi tenniszversenyén

Bukaresti sportkörökből vett értesüléseink szerint Károly trónörökös szombaton, esetleg vasárnap is Kolozsvárt fog tartózkodni és ez alkalommal felkeresi a KAC nemzetközi tenniszversenyét, amely így erkölcsi siker tekintetében messze kimagyaráz az idei év sporteseményei közül.

Szezonnyitó futballmérkőzések. Ma ér végett a Comitetul Regional által megállapított futballszünet és mindjárt az első alkalommal az ország egyik legerősebb csapata, a Temesvári AC vendégazerepel városunkban. A kettős ünnep első napján, szombaton a Victoria, vasárnap pedig a Haggibor lesz a TAC ellenfele. Mindkét helyi csapat teljes ambícióval készül első mérkőzésére, hogy a jóhírű délvidéki csapattal szemben méltóképen állja meg a helyét.

A KAC nemzetközi tenniszversenyének második napja. Csütörtökön este és pénteken reggel a hazai és külföldi versenyzők legnagyobb része megérkezett, úgy, hogy a pénteki napon már a nagy ágyuk is lejátsszatták néhány mérkőzésüket az ifjúsági és II. o. számokban pedig nagyon előre haladtak a versenyeik. A mérkőzések körülbelül a papírfornak megfelelően folytak le, csupán a Kovács Irén győzelme Rosinné felett a II. o. női egyesben ment meglepetés számba.

A pénteki nap részletes eredményei:

Férfi egyes I. o. a Kolozsvári Hölgyek díjért: dr. Deák Gyula KAC győz Serb T. U. ellen 6-3, 6-4. Göncz Lajos MAC Budapest győz Paun, Banatul ellen 6-1, 6-2. Brandenburg, Hellas győz Mannheim TAC ellen 6-4, 2-6, 6-2.

Férfi páros Kolozsvár város bajnokságáért: dr. Lupp—Brandenburg, Hellas győz Baumzweig A.—Mayer L. H. ellen 6-2, 6-3. Paun—Mannheim győz Fenichel—Devecseri H. ellen 6-0, 6-4.

Női egyes Kolozsvár város bajnokságáért: Baitrock Ica Budapest MAC győz Rosinné H. ellen 6-1, 6-2. Abonyi Márta, Banatul győz Kiss Magda MSE ellen 6-4, 6-2.

Vegyes páros Kolozsvár város bajnokságáért: Kovács Irén—Straub Elek KAC győz Giurgiut házaspár ellen.

Férfi egyes II. o. Baumzweig M. Hag. győz Balázs Andor KAC ellen 12-14, 8-6. w. o. Herschkovits NAC győz Szongott M. Szatmári Tör. ellen 6-0, 3-0. w. o. Uhlyarik Gy. KAC győz Anka P. KAC ellen 8-6, 6-1. Gárdos MSE győz Papp MSE ellen 6-4, 10-8. Panajott MSE győz Veczák Sz. Tör. ellen 6-2, 6-1. Panajott győz Fenichel H. ellen 6-3, 6-1. Botez TCR győz Grünfeld H. ellen 6-0, 3-0.

Női egyes II. o. Kovács Irén KAC győz Nádor Rezsóné KAC ellen 6-1, 8-6. Kovács Irén győz Rosinné M. ellen 6-3, 4-6, 6-2.

Férfi egyes ifjúsági: Czeglédy NSE győz Uhlyarik KAC ellen 6-1, 6-2. Straub Elek KAC győz Czeglédy NSE ellen 6-2, 6-1. Herschkovits NSE győz Danziger H. ellen 6-1, 6-4. Devecseri H. győz 6-0, 6-1. Botez TCR győz Kelemen H. ellen 6-0, 6-0.

Női egyes ifjúsági: Devecseri Anci H. győz Hirsch Klára H. ellen 8-6, 6-2.

A tenniszverseny gyönyörű díjai a főtéri Eisentädter-féle szücsüzlet kirakataiban láthatók. A verseny díjazása valóban pazar és méltó a verseny nivójához. Önálló díjakat adományoztak: Kolozsvár város, a Comitetul Regional, A Marmorosch Blank et Co., a Takarékpénztár és Hitelbank, dr. Mihelffy Albert,

Hecht Richard, dr. Borbély István, Kempfe József és a Fischer cég. Ezenkívül még számosan adakoztak kisebb-nagyobb összeget díjak vásárlására. Különösen a Kolozsvári Hölgyek által adományozott óriási bronzurna és a város gyönyörű ezüst kupája emelkedik ki a gyönyörű díjak közül.

TŐZSDE

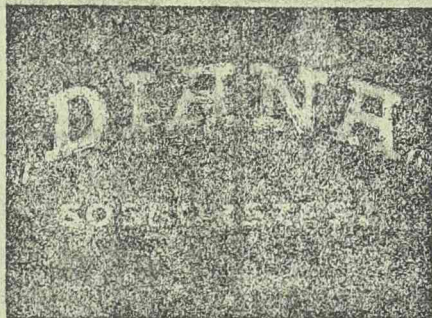
Zürichben a lej 265, Párisban —.

Kolozsvári devizapiac üzletmenete élénk, irányzat lanyhuló. Tegnap délután 6 óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 37.75—37.85, Newyork 193—194—, London 943—945, Páris 910—915, Prága 5.75—5.77, Bécs 27.30—27.40, Budapest 362—365, Milánó 7.05—7.07.

Bukaresti zárlat aug. 14-én. Deviza: Páris 9.10, Berlin —, London 945, Newyork 194—, Italia 705, Svájc 37—, Bécs 27.30, Prága 5.78. Valuta: Napoleon 730, марка 45, léva 1.35, török font 110, angol font 930, francia frank 960, sv. frank 37—, olasz lira 720, drachma 300, dinár 350, dollár 194—, lengyel марка 34—, osztr. kor. 28—, magyar kor. 27—, cseh korona 5.85.

Zürichi zárlat aug. 14-én. Berlin 122⁵/₈, Amsterdam 207.15, Newyork 515—, London 2502—, Páris 2405—, Milánó 1860—, Prága 1525—, Budapest 7250, Belgrád 92250, Bukarest 265—, Varsó 9350, Bécs 7250—.

Orendi „Oroszlán”-szappan

nemes anyagból készül.

Kiméli a fehérneműt!

Gőzfestőde! ÁRVAY ANTAL Gőzfestőde!
Gőzferőre berendezett festődéje (TIMISOARA Str. D. Vaca-
rescu (Bem-utca) 20. kifogástalanul
fest selymet, gyapjút és pamutfonalat, egyszíntén fehérít

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHAK

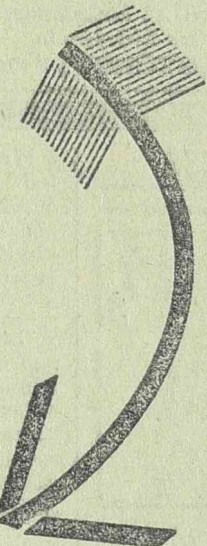
NEUMANN M.

CÉGNÉL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

TEMESVÁRI HIRLAP

Báná k. moly magyar organuma

A TAKAREKOS
HÁZIASSZONY
MÁST NEM
HASZNÁL,
CSAKIS

**VALÓDI
FRANCK-OT**
A KÁVÉDARÁLÓVAL

Aki jól és olcsón akar vásárolni
porcellánt, kályhát és chamottetéglat,
az ne mulassza el fölkeresni az

IRIS

hazai gyár lerakatát Cluj, Calea Regele Fer-
dinand 36-38, ahol a gyár páratlan minőségű
gyártmányai engros és endetail árusítanak.

Uj őszi és téli, férfi és női divatlapok

nagy választékban és olcsón kaphatók
KIRÁLY JÁNOS
KÖNYVKERESKEDESEBEN
Cluj-Kolozsvár, Főter (plebania épület).

Legolcsóbban

FEST

TISZTÍT

UNIO

GŐZMOSÓGYÁR

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133. Strada Juliu Maniu No. 8.

Fedőpalát

és a legjobb minőségű
eternitlemezt

a szokásos színekben és mértékekben a legju-
tányosabb árban és feltételek mellett gyárt a

„Meteor” palagyár
Oșorheiu (Fugyivásárhely, Bibar m.)

Megrendelhető „Ferariu” s. a.-nál Cluj, Calea
Victoriei (Kossuth L.-u.) 29. Telef. 440, 347.

**20 százalékos árleszállítás vegy-
tisztításnál és ruhák festésénél a**

KRISTÁLY

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárban
CLUJ-KOLOZSVÁR
Postacsomagforgalom.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 4 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állást keresők részére minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Jelíges leveleket harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG”-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35. Gombos-féle papírzárat Str. Regina Maria 12. Friedmann könyvkereskedő, Főter.

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügynőskég, Uri-utca. SZATMÁR: Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csergő Tamás és Társa, Főutca 35.

ARAD: Vértess Imre szerkesztőségi és kiadóhivatali vezető. Lapelárusító: Lóbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Páll György szerkesztőségi és kiadóhivatali vezető. A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elekes hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz. SEPSISZENTGYÖRGY: Feder papírkereskedés.

LEVELEZÉS

SCHIMMY

CIPŐ

PASTA

jobb és olcsóbb mint bármelyik.

„Kató” jelígre levél van a „Bankostól”. 1119

Urileánynak ki lenne szórakoztató mozipartner. Szándékukat a lapban kérem „Mozi” jelíge alatt jelezni.

Hölgyeim! Egy próba által meggyőződhetek, hogy dr. Cseresznyés „Harmat-kremje” egyike a leghatásosabb arcápolószereknek. Ártalmatlan, üdít, szépít, fiatalít. Ára porcellán-tégelyben 30 lej. Főraktár: Dr. Cseresznyés gyógyszer-tár Kolozsvár, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-utca) 22.

Ibolyaszemű, fiatal, széke leány mozipartner keres. Csakis disztigvált uriemberrel jelentkezzenek. „Ibolya” jelígre választ a kiadóba kérek.

ALKALMAZÁS

Könyvkereskedő segédet azonnali belépésre keres és ajánlatokat, fizetési igények megjelölésével kér. Király János könyvkereskedő.

Vegyivásalónők állandó munkára, betűhíre felvételnek az Unió-gépmosógárba. 1124

Szakképzett vaske- reskedőszedő alkalmazást nyer. Hirschfeld Károly cégnél Cluj-Kolozsvár. Ugyanott egy jó családból való fiú tanulónak felvétel. 1123

ÁLLAST KERES

Raktárnoki állást keres tisztviselő, aki szakképzett minden malmászati ágban, gabona és liszt kezelésében, irodai, vasúti és szállítási teendőkben, önálló munkára, a román-magyar-német nyelvet szónak és írásban bírja. Vidékre is megy. Szíves megkereséseket „Raktárnoki” jelígre a kiadóba kér.

Munkásnegyedben jó forgalmu mézőáros- és hentesüzlet, nagy vevőkörrel, teljesen berendezve, lakással vagy lakás nélkül, más vállalkozás miatt azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 1125

Egy nagy különbejáratu szoba kiadó (akár családnak is) azonnal, Györgyfalvi ut 27. szám alatt. 1117

Bőrgyár közelében, Str. Closca (volt Fecske-uton) 14., butorozott szoba két tisztviselő részére, szeptember elsejétől kiadó. 1112

INGATLAN

Eladó azonnal átvehető sarokház, üzlettel együtt. Áll 2 üzemhelyiség, 3 szoba, 1 konyha, előszoba, fürdőszoba, istálló és mellékhelyiségek és egy külön szobakonyha, előszobás lakásból. Értekezni a tulajdonosnál, Str. Marasesti (Krizsbai-utca) 50 szám. 1105

Eladó szoba-konyhas magántelek, Téglás-utca végén az Újtelepen, félévi lefizetés mellett. Érdeklődni ugyanott, Bulgária vendéglőben. 1122

ADÁS-VÉTEL

Eladó antik ágy, Zsák-utca 3. szám. 1114

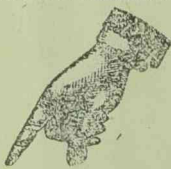
Eladó egy jókarban levő luxus Ford-autó. Almási Béla Zilah, Temes-utca 40. szám. 1116

Egy antik négy fiókos szubló eladó. Str. Regina Maria 20., I. emelet 8. a. 1120

Farkas kutyá eladó. Cím a kiadóban.

Teherautót (megvételre keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Üzemképes” címen. 1118

Menyasszonyi csokrok, virágkosarak, halotti csokrok, koszorúk

DÉRI ÁRPÁD

virágüzletében, Str. Regina Maria 10., minorita templom mellett.

Mindenféle vágott és csaptes virágok a legolcsóbban szerkesztők be.

Magyar-német nyelv- tudással általános irodai munkálatokban, gépirásban pénzügyekben jártas tisztviselő állást keres. Megkereséseket „2000” jelígre a kiadóba kérek.

Elsőrangú irodai munkára, ki a könyvelésben, adminisztrációs munkákban teljes jártassággal bír, azonnalra állást keres. Kevés román és német nyelvtudással. Cím meg tudható az „Ujság” kiadóhivatalában.

LAKÁS

Központban külön bejáratu butorozott szobát keresek. Cím a kiadóban.

Szoba-konyhas lakást keresek a belvárosban. Ajánlatokat „Nagyon sürgős” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Különbejáratu buto- rozott szoba, fiatal embereknek kiadó. Berek-utca 32. szám

Bőrgyár közelében, Str. Closca (volt Fecske-uton) 14., egy szoba-konyhas, pince, előszoba és kertből álló lakás, két vagy három övre kiadó. Lakbör előre fizetendő. 1113

Eladó ház. 2 szoba, konyhas lakás üzlettel, forgalmas helyen. Ára 160.000 lej. Nevelési-ügynökség, volt Deák Ferenc-utca 27. 1121

Kidó lakások

1 szoba-konyhas: Majális-utcában, Petőfi-utcában, Monostori-uton, Pap-utcában, Magyar-utcában, Pata-utcában, Kövespád-utcában, Honvéd-utcában. Több 2 szoba, konyhas és 3 szoba, konyhas fürdőszobás lakás, továbbá üzletek és kocsmák.

ELADÓ HÁZAK ÉS SZÜLETRE: Egy 8 szobás telk-üzlettel, istálló és mellékhelyiségekkel Ára 270 ezer lej vétel esetén 170 ezer lej szükséges. Egy 2 szobás telk 90-150 ezer lejig. **BIRoul AMERICAN,** Cluj, Str. Regina Maria 7.

Halló! Halló!
Cipőt, férfi és gyermek öltönyt olcsón csak

WOLF-
NÁL, STR. DACIA (V. RADÁK-UTCA) 5.
Halló! Halló!

VEGYES

Ványolás, festés, gőzvasalás, borzolásra posztó-vegek átvételnek 118. Honvéd-utcai posztógyárban.

Kályhas elvállal minden- nemű munkálatokat, átrakást, javítást, sepréseket úgy helyben mint vidéken. Török József, Honvéd-u. 121. 953

Képkerekezést a leg- olcsóbban csak a Transylvania butorgyár butoraktárában eszközölnék. Deák Ferenc-utca 26.

Mindenféle bádigos munkát a legolcsóbban készít. Első fedőfestés négyzetméterenkint 15 lej, cinezett fedés négyzm. 185 lej, orecsatsorna folyóméterre 85 lej, ócska fedés, fekete vasbádoggal, négyzetméterenkint 110 lej. Szíves partfogást kér Dániel, Berek-u. 6. 966

Iskolásgyermekek teljes ellátással a vétetnek az asztal osnál. Török József, Honvéd-u. 121. 953

Antikvitások, műtár- gyak, porcellán, üveg, ezüst, ékszerek, szőnyegek stb. értékesítése érdekében a „Nyugdíjasok Szövetke- zete” szeptember hó-jeleén kiállítását rendezte, melyre eladó tárgyakat b. zományba vesz. Bejelentések Jókai-utca 23. sz. alatt a régi-ség-üzletben elfogadtatnak a hó folyamán.

Pedicur tyúkszemvágó szalon, Calea Regele Ferdinand 17. Tulajdonos Kiss Miklós. Kívánatra házhoz is megy.

Ha Ön
művész

Blondai

és más kereteket öhajl-
venni, okvetlen keresse fel

SOMLYAI MIHÁLY

keretkészítő és aranyozó
műhelyét Kolozsvár, Str.
Tudós Maniu 7. szám alatt
Üvegáruház
Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Nemesített ősi buza,
vörös kalászu, az
odvosi híres mag-
nemesítő telepen
termelve meg-
rendelhető

DERI ÁRPÁD

magkereskedésében
CLUJ,
STR. REGINA MARIA
10

Ezen bőtermő, rozda-
álló, a megdőlésnek
kiválóan ellenálló faj-
ta, a tisztavideki bu-
zából a pedigree-
módszer szerint
lett nemesítve. A
fajta nemesítő-
je Dr. Konopi
Kálmán, a
nemesítési
munkála-
tokat 1918-ig a ma-
gyaróvári növényne-
mesítő intézet ellenőrzése
mellett folytatta. Ugy
a gazdák, mint az ura-
dalmak, amelyek ter-
melték, teljes megelé-
gedésüket fejezték ki.

Angol, francia, magyar,
német, román földítások
készülnek Str. Regina Ma-
ria 36 szám alatt. Telefon
interurbán 4-46.

Cséplőgép-

javitást, cséplést és
cséplőgépkezelést ju-
tányos áron vállal

KENDEFF ISTVÁN

Str. Nou (Uj-utca) 20

BETEG LÁBAKRA

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt
LENGYEL

Harminegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész,
ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopéd
osztályának több kiváló orvos rendeltére

Strada Memorandului (volt Unio-utca) 24

Géphajtóköteleket

kenderből és manilából,

malomhevedereket,

transmissió hevedereket és mindenféle gazdasági
köteleket és szineket
gyárt és szállít
Cisma János

kötőgyártó Cluj; Str. G. Tamas (Galamb-u) 14. sz.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII NO. 7.

Saját tőkéi: 48.000.000 lej.

FIOKJAI: DÉS, DICSŐSZENTMARTON, GYULAFEHÉRVÁR

és MAROSVÁSÁRHELY. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei

Takarékpénztár R.-i. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-i. Székelyudvar-

hely, Abodohér vármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-
Egyed. — Aranykútjai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi át-
utalásokat teljesít.

MINDENFÉLE BANKSZERŰ ÜGYLETET ELŐNYÖSEN VÉGEZ.

Szedte a „Viața” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépjén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Juricskay Barna igazgató.